

La recuperació triga

La incertesa de l'atur i els plans fallits sobre Grècia dificulten la sortida de la crisi

Anàlisi

ÀLEX FONT MANTÉ
BARCELONA

“Al principi semblava que la crisi seria més breu, però ara firmaria si em diguessin que al 2015 l'economia comença a millorar”. Alfredo Pastor, professor d'economia de l'Iese, mira al cel quan se li pregunta quan acabarà la crisi econòmica, ara que ens acostem al tercer aniversari de la fallida de Lehman Brothers, considerat l'inici de la davallada. Els experts no es posen d'acord sobre la fi de la crisi, però coincideixen en una cosa: a Espanya trigarà a arribar-li el torn.

La incertesa s'ha escampat a tots els nivells de l'economia i és el principal impediment per a la recuperació. Les reformes que encara no s'han fet (com la negociació col·lectiva, ara en tramitació, o la del sistema bancari, que encara trigarà uns mesos a completar-se) i la poca efectivitat de les que ja s'han executat (empresaris, sindicats i experts coincideixen a dir que la reforma laboral no ha servit per a res) generen una bona part d'aquesta incertesa.

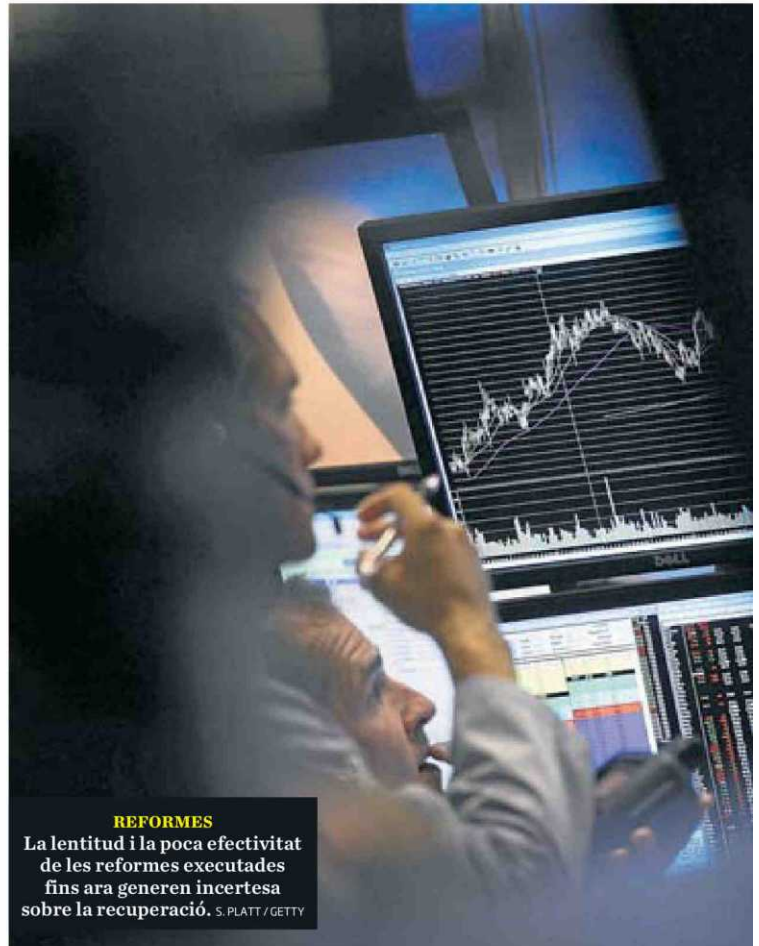
La crisi del deute és un altre impediment per a la recuperació. Aquesta crisi ha encarat els interessos que alguns països paguen pel seu deute fins al punt de posar-los a punt de fer fallida. Grècia, Irlanda i Portugal s'han vist obligats a demanar uns rescats que ara semblen insuficients. Grècia, fins i tot, necessitarà duplicar el seu rescat inicial (fa un any va rebre 110.000 milions i ara podria necessitar-ne 120.000

més) i reestructurar el deute, cosa que implicarà que alguns dels inversors perdran els diners que havien invertit inicialment. Davant de la possibilitat de perdre diners, aquesta mateixa setmana els inversors van agafar por i van començar a vendre's deute de països com Espanya o Itàlia i van escampar l'alarma –per enèsima vegada– davant d'un possible contagi de la crisi grega. Finalment, divendres Angela Merkel i Nicolas Sarkozy van acabar pactant que els inversors no estaran obligats a participar en la reestructuració, sinó que serà voluntari. Això va calmar els mercats i van deixar de pressionar el deute d'Espanya. De tota manera, Europa va tornar a demostrar que no té clar quin camí agafar i això afegeix incertesa per quan les turbulències de la crisi del deute tornin a afectar la zona euro.

Prediccions dels experts La majoria creuen que la crisi durarà una dècada, però n'hi ha de més pessimistes

Alguns experts, com Wolfgang Münchau, director adjunt del *Financial Times*, diuen que a Espanya li cal una dècada d'estretors (és a dir: creixement baix, reformes, contenció salarial, etc.) per sortir de la crisi. Això situaria la recuperació al voltant del 2018. Però n'hi ha d'altres que van més enllà, com Juan José Dolado. Aquest professor de la Universitat Carles III de Madrid, a qui entrevistem més endavant, creu que la crisi acabarà el 2023.

La falta de consens és inevitable quan no se sap en quin moment començarà a baixar l'atur. Fa més de dos anys que els aturats superen els quatre milions de persones. Fa sis mesos, el govern espanyol (i també el català) deien que al segon semestre

REFORMES
La lentitud i la poca efectivitat de les reformes executades fins ara generen incertesa sobre la recuperació. S. PLATT / GETTY

del 2011 començaria a millorar l'ocupació. Però ara la Generalitat preveu acabar l'any amb un 18% d'atur, dues dècimes més que a la fi del 2010. “Sempre que hi ha una crisi l'atur es dispara fins aquests nivells: la reforma laboral ha de ser profunda perquè amb un petit canvi no n'hi haurà prou”, explica José García-Montalvo, professor d'economia de la UPF. La clau són les reformes, i la majoria les ha de fer el govern espanyol, ara presidit per un debilitat José Luis Rodríguez Zapatero.

A tot això s'afegeix una obligada reducció del deute i del dèficit, des-

prés que en els anys anteriors s'haguessin disparat. La Unió Europea (i els mercats) han obligat a fer una dura retallada del 10% a la despesa de la Generalitat. El mateix Andreu Mas-Colell, conseller d'Economia, reconeix que les retallades perjudicaran el creixement, tot i que les veu necessàries per demostrar al món que l'economia catalana és austera i sostenible. Però el problema no és reduir el dèficit, sinó impulsar el creixement econòmic i generar llocs de treball. I, ara mateix, no se sap quan arribaran aquestes bones notícies. —

Cronologia: sis moments claus de la crisi

15/09/2008

La caiguda de Lehman Brothers marca l'inici de la crisi

La crisi de les hipoteques d'alt risc (*subprime*) va esclatar el 2007. Les entitats financeres van aguantar un any fins que els actius tòxics van acabar provocant la caiguda d'un gegant com Lehman Brothers. La seva desaparició va marcar un abans i un després.

14/11/2008

El G-20 para el cop, però no refunda el capitalisme

La primera cimera del G-20 després de la fallida de Lehman Brothers es planteja de manera molt ambiciosa. Fins i tot s'arriba a parlar de refundar el capitalisme. Aquell mateix dia se sap que el PIB d'Espanya ha caigut per primer cop en quinze anys.

24/04/2009

Espanya supera els 4 milions d'aturats per primer cop

En pocs mesos, l'atur es dispara a Espanya. A l'abril del 2009 se superen els quatre milions d'aturats (gairebé el doble que un any abans). Això ha suposat el principal llast per a l'economia espanyola. El nombre d'aturats ara frega els cinc milions.

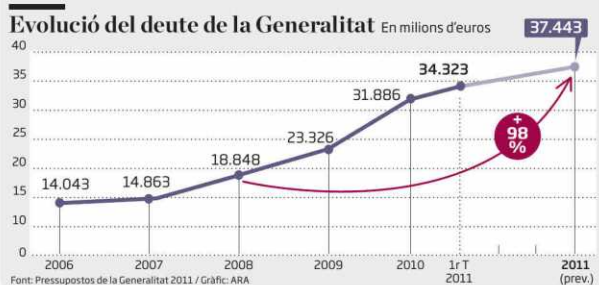
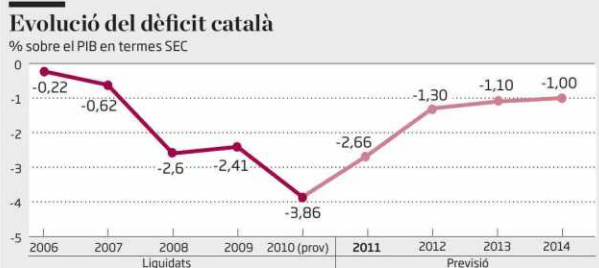
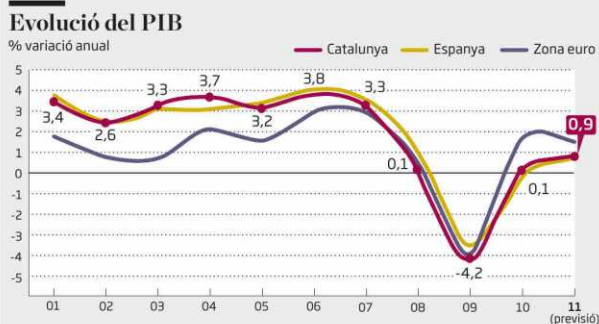

arà a arribar

Atur
Catalunya
acabarà el
2011 amb un
18% d'atur,
un 0,2% més
que el 2010

Font: Pressupostos de la Generalitat 2011 / Gràfic: ARA

03/05/2010

Grècia demana el rescat abans que ho facin Irlanda i Portugal

La fallida de Grècia marca l'inici de l'anomenada crisi del deute, una derivada de la crisi econòmica que també s'ha endut Irlanda i Portugal per endavant. Diverses vegades ha semblat que Espanya seria la següent però, de moment, l'Estat no ha caigut.

12/09/2010

L'acord de Basilea III imposa dures condicions a la banca

Els principals països van obligar la banca a tenir més capital per evitar futures crisis. Això ha dificultat el flux del crèdit, ja que bancs i caixes necessiten ampliar les seves reserves. Per demostrar la solidesa espanyola, Zapatero va augmentar encara més les exigències.

31/04/2011

Catalunya presenta el primer pressupost decreixent

La Generalitat va reduir un 10% la despesa per primera vegada a la història. L'objectiu és reduir el dèficit per complir els objectius imposats per la UE i el govern espanyol. Tot i així, sembla que el Govern no complirà l'objectiu de dèficit aquest any, sinó el vinent.